

Finland utan beroendeskador – A-klinikstiftelsens mål för regional- och kommunalvalen

A-klinikstiftelsen är en mångsidig beroendeexpert som bygger ett mer humant samhälle

A-klinikstiftelsen är en specialist på beroenden och forskar i dem mångsidigt. Vår verksamhet berör indirekt hälften av finländarna, vilket gör att vi ser hela spektrumet av beroenden.

Våra insikter bygger på vår forskning och i bemötanden på fältet och i digitala tjänster. Vi är de första som ser skadorna och har den mest omfattande förståelsen av beroendenas verklighet i Finland – med sju decenniers erfarenhet. A-klinikstiftelsen äger också A-klinikka Oy, som betjänar välfärdsområdena genom att vårda i missbruks- och psykiska problem.

Kärnan i vår verksamhet är djup mänsklighet, empati och mod. Genom äkta bemötanden ser vi Finland som det är: omtänksamt men ibland exkluderande.

Det kan göras mycket i välfärdsområdena och kommunerna för att främja ett friskare Finland och en bättre beroendepolitik. I detta dokument hittar du våra sammanfattade lösningar. Vi hoppas att ni tar hänsyn till dem i ert valarbete.

Med beroendepolitik kan vi undvika ekonomiska kostnader på miljarder och minska belastningen på hälso- och sjukvården

Finlands nuvarande alkohol- och spelpolitik riskerar att leda till en ökning av beroenden. Detta kan resultera i ekonomiska kostnader på miljarder, belastning på välfärdsområdena och en betydande mängd mänskligt lidande.

Genom en optimalt riktad missbrukspolitik i välfärdsområdena och kommunerna kan beroendena förebyggas, den offentliga ekonomins hållbarhet förbättras och servicenätverket utvecklas. Välfärdsområdenas svårigheter lindras när belastningen och kostnaderna för specialistsjukvården minskar. För att uppnå detta krävs dock en starkare dialog mellan politiska beslutsfattare och beroendeexperter.

Efter att ha gått vid finländarnas sida i sju decennier vet vi på A-klinikstiftelsen att beroenden kan som värst orsaka djupt mänskligt lidande. Våra barn och ungdomar lider ofta av beroenden, antingen direkt eller indirekt. Vi vill säkerställa att behoven hos barn som lever i skuggan av en närståendes missbruksproblem kartläggs och tillgodoses. Vårt mål är att så många som möjligt i framtidens Finland ska leva ett rikt liv fritt från skador relaterade till beroenden.

Våra önskemål till beslutsfattarna

Att beakta effekterna av beroenden bör vara en del av det dagliga beslutsfattandet. Olika typer av beroenden finns i varje finländares livsmiljö. Stigmat som är kopplat till beroenden varierar, men bakomliggande mekanismer är likartade. Att beakta beroendenas effekter minskar belastningen på områdena och de långsiktiga kostnaderna för den offentliga ekonomin.

Finlands missbruksproblem ökar, vilket påverkar både finländarnas säkerhet och välbefinnande samt belastar den offentliga ekonomin och hälso- och sjukvården. Den mest kostnadseffektiva lösningen på lång sikt är att säkerställa tillräckliga resurser för förebyggande och bemötande beroendevård. Enligt vår erfarenhet är uppsökande arbete ett effektivt sätt att förebygga missbruksskador och ger den mest omfattande bilden av verkligheten kring missbruk. Som en följd minskar även belastningen på områdena och kommunernas anställda.

Ungdomars illamående ökar och de lider av nya typer av beroenden. Flera alternativ av beroendevård måste erbjudas ungdomar. Frågor som kartlägger beroenden och validerade behandlingsmetoder bör integreras i bemötanden med ungdomar inom hälso- och sjukvården. Skolor är en naturlig miljö för att minska beroendeproblem, men lärarna behöver verktyg och undervisningsmaterial för beroendearbete. I dagens läge kommer redan väldigt unga barn i kontakt med denna värld, men i lågstadiet börjar undervisningen om beroenden och missbruk först i årskurs 5 och den är mycket begränsad. För att öka effektiviteten av förebyggande arbete bör missbruksundervisningen börja redan när barnens kontakt med ämnet är minimalt.

Det är effektivt och ger kostnadsbesparingar att köpa kvalitetsbaserade missbrukstjänster från specialiserade aktörer. Företag som verkar på konkurrensutsatta tjänstemarknader utvecklar sina processer och kostnadsstrukturer så effektiva som möjligt och strävar efter bästa möjliga effekt i förhållande till uppsatta mål. En fungerande tjänstemarknad säkerställer att branschens tjänsteutbud utvecklas och att den bästa tillgängliga kompetensen används av offentliga beställarkunder. Kvalitetsbaserad inköpspolitik är ett effektivt sätt att förebygga och minimera skador.

Drogproblemet och särskilt de ökande drogrelaterade dödsfallen bland ungdomar oroar finländarna. Drogproblem orsakar mycket omfattande livsmiljöskador. Att främja säkra och övervakade användarrum är det första steget för att lösa problemet, men användarrumsexperiment kräver initiativ och samarbete från välfärdsområdena.

Vi hoppas att våra ståndpunkter beaktas i valförberedelserna och i det kommande beslutsfattandet. Här är våra riktade mål och budskap till partier, förberedare och kandidater både i välfärdsområdena och kommunerna:

Det finns mycket som kan göras i **välfrädsområdena** för att främja en smartare beroendepolitik

- **Effekterna av beroenden bör beaktas mer i beslutsfattandet.** Att inkludera effekterna av beroenden i regionalt beslutsfattande är avgörande för att minska belastningen på välfrädsområdena. Områdena bör särskilt beakta och utvärdera potentiella skador relaterade till beroenden i beslut som berör social- och hälsovårdstjänster.
- **Att köpa missbrukstjänster från specialiserade aktörer är kostnadseffektivt.** Att konkurrensutsätta experttjänster är effektivt, ger kostnadsbesparingar och förbättrar tjänsternas kvalitet jämfört med att välfrädsområdet skulle producera alla tjänster själv.
- **Missbruksarbete för ungdomar ska integreras i vårdarbetet och bemötanden.** Vi bör främja validerade behandlingsmetoder och inkludera frågor om exempelvis digitalt och spelberoende i vården. Det är viktigt att ge vårdpersonalen redskap och vägledning för beroendearbete för ungdomar.
- **Som en del av lösningen på drogproblemet bör möjligheten till användarrum i välfrädsområdena främjas.** Särskilt de ökande drogrelaterade dödsfallen bland ungdomar oroar finländarna. En del av lösningen är övervakade användarrum, men deras möjliggörande kräver samarbete och initiativ från områdena.
- **Tillräckliga resurser för missbrukstjänster bör säkerställas.** Tillräckliga resurser för missbrukstjänster ger kostnadsbesparingar på lång sikt när belastningen på hälso- och sjukvården minskar. Det är också viktigt att erbjuda regional finansiering för regional verksamhet. Missbrukstjänster mellan områdena ska göras lika.

Kommunerna har också en betydande roll i att främja finländarnas välbefinnande

- **Effekterna av beroenden bör beaktas mer i beslutsfattandet.** Beroendenas effekter av olika åtgärder på kommunal nivå (t.ex. gällande penningsspel eller alkohol) bör utvärderas och beaktas, till exempel som en del av stadsplaneringen och budgeteringen.
- **Vi bör starkare integrera beroendehjälp för ungdomar i skolorna.** Ungdomar lider av nya typer av beroenden och använder bevisligen digitala enheter mer än de skulle vilja. Digitalt beroende har normaliserats men det kan ha långtgående konsekvenser för ungdomars framtid. Spelberoende har i studier kopplats till psykiska problem. Det behövs en tydligare linje för beroendearbetet för ungdomar, och kommunerna kan vara i framkant i detta.
- **Mobilfria klassrum skapar en miljö för ungdomar som stödjer lärande, koncentration och välbefinnande.** Att främja mobilfria klassrum är ett exempel på en konkret åtgärd som kan främjas i kommunerna. 85 procent av finländarna anser att användningen av mobiltelefoner i skolorna bör begränsas från nuvarande nivå.
- **Lärarna behöver redskap och material för att öka medvetenheten om beroenden samt om hur man ska ingripa i dem.** Ett redskap för att öka medvetenheten om beroenden är till exempel en "dopaminigenkänningskurs" baserad på neurobiologi.
- **Kommunerna kunde aktivt söka lösningar för hur gamla social- och hälsovårdsfastigheter fås i användning.** Att hitta nya användningsändamål för ineffektivt använda fastigheter är ekonomiskt rationellt och effektivt samt främjar ekologisk hållbarhet.

Blev du intresserad?

Vi diskuterar gärna dessa ämnen vidare. Du kan kontakta oss med låg tröskel.

Hannu Jouhki

verkställande direktör
hannu.jouhki@a-klinikkasaatio.fi
040 669 0519

Tarja Virolainen

kommunikationsdirektör
tarja.virolainen@a-klinikkasaatio.fi
050 443 5116

Jukka Koskelo

forsknings- och utvecklingsdirektör
jukka.koskelo@a-klinikkasaatio.fi
050 563 3863

